

SZARVASI KÖZLÖNY

1943. szeptember 19. Vasárnap.

POLITIKAI HETILAP

XXI. évfolyam, * 38. szám.

A lapot küldi:

Felelőszerkesztő:

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva negyed-
évre 1'30 P. Vidékre negyedévre 2 pengő.
Egy példány ára 10 fillér.

Cím:

Orosz Iván

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvas, I. ker.,
Horthy Miklós út 9. Az összes postai küldé-
mények ide címezendők! Telefonszám 16.

Tábori postaszám:

Eredményes munkát fejt ki a. Békésvármegyei Közzölési Szövetkezet

**A Szociális Felügyelőség a múltban több mint
egymillió ellátmányt bocsátott a szövetkezet
rendelkezésére**

A Békésvármegyei Közzölési Szövetkezet az elmúlt napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését vitéz Márki Barna dr. alispán elnökletével. A Szövetkezet igazgatósága nagyvonalú jelentésben számolt be a közgyűlésnek az elmúlt esztendő eredményekben gazdag munkájáról. A jelentést az alábbiakban ismertetjük:

A Szövetkezet fejlődése és a szociális megsegítésre szoruló lakosságának még szélesebb körben való kiterjesztése az év folyamán tovább folytatódott. A tavasszal bekövetkezett s főleg Békés vármegyét és a déli szomszéd vármegyéket elárasztó belvíz által sújtott s megélhetésében veszélyeztetett lakosság megsegítésére a Kállay Miklósné árvíz-károsultakat segélyező alap felkérésére és az O. Sz. F. rendelkezésére 150.000 pengő értékű 3600 pár bőrlábbelit, 3500 inget, kendőt és 24.000 méter vászon és barchet-árút osztottunk ki minimális előállítási áron az arra legjobban rászorulóknak között. Ezenfelül bekapcsolódtunk a díákaptárak által lebonyolított ócska lábbeli gyűjtési akcióba, melynek kapcsán az év végéig több mint 3500 pár gyűlt össze, melynek kijavítása, illetve javítóanyagként való felhasználására a szükséges lépések folyamatban vannak. Mindezen felül a már korábban megkezdett házépítési, nagy- és kisállat, gazdasági felszerelések, háziipari, kiskereskedői és kisipari kölcsönök juttatásával minden nagyszámú családot vontunk be megsegítési körünkbe. Célküldéseink elérését lehetővé tette a velünk szemben mindenkor legnagyobb célküzést tanúsító Országos Szociális Felügyelőség, mely kerületi felügyelőnk, dr. Valkó László szociális felügyelő közbenjára

rására az 1942. év folyamán újabb 1.050.000 P., forgótőke ellátmányt bocsátott rendelkezésünkre. Családi házépítés: A korábbi évben már elkezdett 254 ház építése a nehéz anyagbeszerzés és munkásbány kővetkeztében nem volt befejezhető s abból csupán 87 darab adatott át az év folyamán a sokgyermekes juttatottaknak, míg a további 67 darab csak a folyó 1943. év első felében készülhetett el. Ettől függetlenül több mint 200 házhelyhez szükséges telket sikerült máris biztosítani a további építkezések céljára a vármegye községeiben s az 1943. évre 119 ház építését vettük fel előirányzatunkban. Egyéb juttatások terén is tovább haladtunk kitűzött célunk és hivatásunk elérése teljesítése terén, minél több sokgyermekes, érdemes magyar családot megsegítve, jobb megélhetési viszonyok közé emelni s e téren az igénylések és juttatások tekintélyes része a nehéz megélhetési, beszerzési viszonyok következtében tejhozamot biztosító tehénre és kecskére esik. Az év folyamán Füzeggyarmton az OFH útján 300 kat. hold zsidóbirtokot kapott szövetkezetünk, melyet 10-12 kat. holdas parcellákban az arra legalkalmasabbnak javasolt és talált családok között osztott ki. A juttatás egyelőre kishaszonbérlet címén történik s a megfelelőnek mutatózó bérlők részére az tulajdonul lenne juttatandó. Az évi bér és adó összegét szövetkezetünk előlegezte, egyidejűleg 2 ló, 1 tehén, 1 tenyészkoça, kocsi, eke, borona és más szerszámmal ellátta a juttatottakat s legtöbbször részére, a nehéz takarmányhiányra való tekintettel, kisebb mennyiségű takarmányt, valamint részben ve-

tőmagot is juttatott. A földek megmunkálása megtörtént s remélhető, hogy a megindulás első

éve után tartozásuk törlesztését rendszeresen megkezdik s pontosan teljesítik a juttatottak.

Vasárnap délelőtt helyezik el ünnepség keretében a csabacsüdi ev. templom alapkövét

**Csabacsüdi lakosságának felemelő ünnepe lesz
az alapkövetelési ünnepség**

A csabacsüdi ev. egyházközség lakosságának régi vágya megy lassan teljesedésbe. Vasárnap helyezik el ünnepélyes keretek között az egyházközség templomának alapkövét és ezzel megindul a nagy építőmunka, melynek végeztével majd állni fog az egyházközség temploma a hívek lelki üdvére, vigaszára, örömeire és Isten dicsőségére. Az egyházközség agilis vezetősége, élén Chován József papköltővel, hosszú éveken, fáradtságos igyekezettel teremelték meg a templomépítési lehetőségeket és most, amikor munkájuknak eredményeként a templom alapköve elhelyezésre került a csabacsüdiek kiváló papjának és az egyház vezetőinek nagy munkáját elismeréssel kell megemlítenünk.

Az alapkövetelési ünnepség vasárnap történik meg. Reggel az állomáson fogadják az érkezőket, majd fél 9 órakor ünnepi istentisztelet lesz az imaházban. Tíz órakor tartják meg az alapkövetelési és okmányelhelyezési ünnepséget. Ez alkalommal ünnepi beszédet Kello Gusztáv egyházmegyei esperes mond. Fél 12 órakor diszközgyűlést tartanak. Délután 2 órakor alkalmi ünnepély lesz, amelyen dr. Gergely István községi főjegyző, Hézer Béla egyházmegyei gyámintézeti elnök és dr. Podany Pál szerepelnek. Az alapkövetelési ünnepség iránt nemcsak Csabacsüdon, de itt Szarvason, Kondoroson, Oroszázán is nagy érdeklődés nyilvánul meg és sokan készülnek az ünnepségre.

Dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő interpellációi a tűzifaellátás és a munkáslábbeli és ruházati akció kérdéseiben

**A szakminiszterek ígéretet tettek Békés vármegye
lakosságának és munkásságának a lehetőség
szerinti ellátására**

A Magyar Élet Párt országos szervezete a múlt héten Budapesten vezetőségi ülést tartott, amelyen Kállay Miklós miniszterelnök is beszédet mondott a magyar célokról és a magyar erők összefogásáról. Az értekezleten dr. vitéz Zerinváry Szilárd, a szarvasi kerület országgyűlési képviselője interpellált Békés vármegye tűzifaellátásával kapcsolatban, majd később a közellátásügyi miniszterhez interpellált Békés vár-

megye mezőgazdasági munkásságának lábbelivel és ruházati anyaggal való ellátása tárgyában. Az alaposan megindokolt interpellációkat a pártszervezet nagy tetszéssel fogadta és azokra a szakminiszterek válaszoltak. A földművelésügyi miniszter ismerlette az ország tűzifa szükségletével kapcsolatos elgondolásait, ismertetette azokat a nehézségeket, amik különösképpen a szállítással kapcsolatosak, és ígéretet tett, hogy a tűzifa-

ban szegény Békés vármegye lakosságának igényeit a lehetőség szerint igyekszik kielégíteni. Szász Lajos közellátásügyi miniszter a mezőgazdasági munkásság lábballal és ruházati anyagokkal való ellátásával kapcsolatban mondott megnyugtató szavakat. A miniszterek válaszait az értekezlet egyhangyilag vette tudomásul. Dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselőnknek a köz szolgálattában teljesített állandó munkája során, mint az egész megye lakossága érdekében elmondott interpellációit hálással fogadta a kerület, így Szarvas lakossága is és hiszi, hogy a képviselőnk által elmondott panaszok mielőbb sürgős elintézését és orvoslást nyernek.

HÍREK

Istentiszteletek

A szarvasi ev. nagytemplomban vasárnap délelőtt 10, 10-16. magyar, az újtemplomban tónyelvű istentisztelet tartanak. Szerdán délelőtt a nagytemplomban a tónyelvű könyörgés után magyar nyelvű írásmagyarizációt tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap délelőtt fél 9 órakor csendes mise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 4 órakor ájtatosság. Köznap miések reggel fél 8 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az a régi parochia, II. ker., 221. sz. alatt lesz megtartva. Biblia órák szerdán délután 7 órakor lesz ugyanott. Kondoroson minden hónap második vasárnapján délután 2 órakor van istentisztelet a községi iskolában.

Ketten beszélgettünk...

Vitatkoztunk a hivatás felett: Mi nagyszerűbb, — ha játszi rimen át csendül a dal, a vágy, a képzelet, hogy zenghessük az élet dallamát?

Vagy várjunk amíg segyélyért sikolt a fájdalom s a jajszó ránk talál, a könny, a vér minden reményt kiolt, s valahol már elindul a halál...

Ó szép a rím, és szép a dal ami szívünkben cseng visszhangként fel, de érzelmünket nem csak vallani, „a szeretetet gyakorolni kell”!

vitéz PRAZNÓCZY BÉLANÉ.

— **Panaszkihallgatás.** Dr. vitéz Zerinváry Szilárd, a szarvasi kerület országgyűlési képviselője, szeptember 18-án, szombaton délután 4—6 óráig panaszkihallgatást tart Szarvason a Magyar Élet Pártnak a Polgári Körben lévő különhelyiségében.

— **Nem tett eleget a bejelentési kötelezettségének.** Kulik Sándor öcsödi malomtulajdonos a járási rendőrbíró 2 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre ítélte, mivel a zsidótörvényben előírt felévi bejelentési kötelezettségének nem tett eleget.

— **Ingyenes német tanfolyam** népiskolások részére a Német Tudományos Intézet rendezésében. Beíratási díj félévre 9 P. Jelentkezni lehet III. ker., Bocskay-utca 205. sz. alatt szeptember 20-án, délután 4—7 óra között.

A magára talált magyar ifjúság hozza el Szarvasra a magyar ősök szellemét

Nagy érdeklődéssel várja Szarvas lakossága a szeptember 25-iki nagyszabású népművészeti táncbemutatót

Megirtuk lapunkban, hogy Szarvas mozgóképző kulturális egyesülete, a Művészet- és Tudománybarát Társaság vezetőségének sikerült összeköttetést találni a magyar néptáncsoporttal, amely pár évvel ezelőtt a nemzetközi táncolimpiáson az első díjat nyerte és azóta számos külföldi fővárosban is bemutatta szinte egyedülálló művészetét. A kiváló tizenkét tagú táncgyűttes szeptember 25-én érkezik Szarvasra, hogy mint a magára talált magyar ifjúság hozza el Szarvasra a magyar ősök szellemét. Táncokban, dalokban, ősi magyar zenében mutatják be nekünk az ősi magyar szellemet, bepillantást ősi táncaink és zenéink szépségébe, hogy azután magunk is megismerve az ősi magyar motívumokat, harcot hirdethessünk a hamis műkedvelő álmagyarság, az elidegenesedett magyar táncok és műkedvelő stíluson mozgó gyökeretlen magyaros modorosságok ellen. Tíz férfi és két női tagja van a kiváló táncsoportnak, és vezetője Molnár István, az európai híres táncművész, aki a párisi táncakadémiának volt a

közismert tagja. A műsorban külön meglepetést és művészi elmélyülést jelent majd vitéz Zerinváry Jánosnak, a bonyhádi ev. gimnázium igazgatójának, a neves zongoraművészek művészi zongorajátéka, nemkülönben a szarvasi Szent Cecilia Énekkar-nak szereplése. Az énekkar Tauth Antal karvezető vezénylése mellett Kodály gyűjtésű ősi magyar dalokat és kórust fog előadni. Az ünnepi beszédet dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő, a Társaság elnöke mondja, míg az egyes műsorszámok bevezetőjét Ugrin József igazgató adja elő. Az előadás iránt Szarvas műértő és műpártoló közönsége körében már is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Színházban rendezendő előadás jegyei hétfőtől Nagy Sándor könyvkereskedésében szerezhetők be. A Művészet- és Tudománybarát Társaság, hogy a lakosság minden rétege megérezhesse az előadást, rendkívül olcsó munkás-, levéltári és tanulójegyeket bocsátott ki, és ezáltal is fokozott buzgalommal igyekszik szolgálni Szarvas egyetemes kulturáját.

Súlyos büntetések zárorakihágásért

Három szarvasi és egy békésszentandrási korcsmárost büntetett meg a rendőri büntetőbíró

A szarvasi járás rendőri büntetőbírája igen súlyos büntetéseket hozott több szarvasi és békésszentandrási italmérőre, akik a háborús viszonyok adta záróra rendelkezéseket nem tartották be. A büntetőbíró Tantmann József szarvasi italmérőt 15 napi elzárásra átváltoztatható 150 pengő, özv. Honlhy Sándorné szarvasi

ligeli vendéglős 10 napi elzárásra átváltoztatható 100 pengő, Jánovszki György korcsmárost, a „Kulacs” tulajdonosát két ízben elkövetett záróra túllépésért 25 napi elzárásra átváltoztatható 250 pengő, Kiss Imre békésszentandrási korcsmárost pedig 3 napi elzárásra átváltoztatható 30 pengő pénzbüntetésre ítélte el.

— **Felülfizetések.** A Légoltalmi Liga szarvasi csoportja által rendezett műsoros estén a következők fizettek felül: A zenekar 21 P, dr. Dörnyei József 20 P, Kello Gusztáv 10 P, N. N., Müller K. 5—5 P, N. N. 1 P. A felülfizetőknek ezúton mond köszönetet az Elnökség.

— **A Szarvasi Bajtársi Szolgálat és Hadigondozó Szövetség üzenetei.** Előző üzeneteinkben már jeleztük, hogy a honvédcsaládok fa-, szén- és ruhaigénylésükkel közvellenül a szarvasi Közelítési Hivatalhoz fordulják. A hivatal nekünk kötelezőleg megígérte, hogy a harctéri szolgálatot teljesített vagy teljesítő honvédcsaládok kérelmét, igényeit soronkívül elégti ki és egyben felkérte, hogy mi külön ne intézzünk hozzá köz-

benjáró irásokat, mert a hivatal magától is teljesíti a jelentkezők kérelmeit. — Az árpát, tengerit és korpát igénylő honvédcsaládoknak előző közlésünk szerint bármely hétköznapon a délelőtti órákban jelentkezniük kell a Közellátási Hivatal (Árpád-köz) irodájában. — Ugyanígy jelentkezzenek azok, akik hozzátartozóik bevonulása miatt a szükséges kenyérgabonát megkeresni nem tudták. — Az ősz folyamán meginduló ruha és alsóféhőrnemű akcióban elsősorban a honvédcsaládok fognak részesülni, csak kisérjük pontosan figyelemmel az újságok hírdetéseit és a dobszót.

— **Vitaestély a Művészet- és Tudománybarát Társaságban.** A szarvasi Művészet- és Tudománybarát Társaság az elmúlt, hétfőn

a tagok élénk érdeklődése mellett vita-estét rendezett, amelyen dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő vita-vezetése mellett az intuició hatását az emberi életre és kultúrára vitázták meg. Az értékes vitában számos egyesületi tag vett részt. — A Társaság e hó 20-án, hétfőn este fél 9 órai kezdetű összejövetele keretében könyvismertetőt rendez, amelyen dr. Ondváry Pál kir. járásbíró elnök ismereti Szegfű Gyula szerkesztésében megjelent „Mi a magyar?” című könyvet. A könyvismertető összejövetele a tagokat és az érdeklődőket ez úton hívja meg az elnökség.

— **Üzenet a harcterről.** Borgulya Mihály tizedes, Bárány Mihály tizedes és Gajdos Pál honvéd a Z. 183. számú tábori postával a következőket üzenik: Szeretettel gondolunk az összes hozánkterelőinkre és az összes ismerősökre. Minden szarvasi lakost magyarlelvi szeretettel üdvözlünk. Nincs semmi bajunk, egészségesek vagyunk. Mindenkinek békés napokat és jobb magyar jövőt kívánunk.

Honvédeinknek a harcterről és az itthoniaknak a harcterre szóló üzeneteiket díjtalanul közli a Szarvasi Közlöny. Üzenetek minden héten szerdán délig beadhatók Nagy Sándor könyvkereskedésébe.

Nyári reggel

Ragyogó nap seper
Végig az utcánkön,
Mint meggányi könnyecsepp
Harmat csüng a fákon.

Millió örömkönnny.
Nézem elmerengve,
Nincsen emberkéz hogy
Sorra letörölje.

Ha éj lehellete
Nem vitte azt tova,
Százágú napsugár
Símára csókolja.

KISS PÁL.

— **Feketéző család.** A járás rendőri büntetőbírája Zaabka Jánosné kondorosi lakost 10 napi elzárásra átváltoztatható 40 pengőre, sógorát Zaabka Pált pedig 6 napi elzárásra átváltoztatható 60 pengőre ítélte, mert sertést feketén, engedély nélkül levágtak. Sonkoly Mihályt pedig 8 napi elzárásra, átváltoztatható 80 pengőre ítélte, mert az jól tudta, hogy Zaabka Pálnak nincs vágási engedélye, mégis eladta az állatot neki és a járlatot nem irányította.

Értesítem

a nagyérdemű közönséget, hogy bármilyen **mezőgazdasági géphez** (traktor, traktoreke, vetőgép, eke és aratógép) **alkatrészeket** **olajat és zsírt** állandóan raktáron tartok **Sárkány vaskereskedő** Szarvas, Fő út.

DREHER-SOR a sörök gyöngye!

ÜDÍT, TAPLAL, ERŐSÍ T. Téli és Góliátsör! Félrevezetéseknek ne üljön fel! EZT KÉRJE MINDENÜTT! Csapolva és üvegekben kapható az összes italmérésekben

— Szállítási engedély nélkül tojást és baromfit akartak Budapestre szállítani. Szentpéteri Imréné szarvasi lakos 2365 kg tojást akart Budapestre szállítani szállítási engedély és iparigazolvány nélkül. Mezőtúr város rendőri büntetőbírája 10 napi elzárásra átváltoztatható 60 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Filyó János szarvasi napszámos 10 darab vágott és koppasztott csirkét akart Pestre szállítani engedély nélkül. A mezővárosi államrendőrségen működő büntetőbíró 10 napi elzárásra átváltoztatható 60 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Harmati István szarvasi kereskedősegéd 6 és fél kg lyútkojást akart Mezőtúron át Budapestre szállítani. Öt napi elzárásra átváltoztatható 30 P pénzbüntetésre ítéltek. A hatóság az összes lefoglalt otkeket elkobozta és értékesítette. — Csaszivan Györgyné szarvasi Krakó 118. hsz. alatti lakos szállítási engedély nélkül csirkét, tojást és vaját szállított. Ezért a szolnoki központi járás büntetőbírája 4 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Nem igazolta kellően a liszt-többletet. Demcsák Mihály helybeli pékmesternél vizsgálat során löbb lisztet találtak, mint amennyit a raktárkönyve mutatott. Mivel liszt-többletnek származását kellően igazolni nem tudta, a szarvasi járás rendőri büntetőbírája 10 napi elzárásra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Nem szolgáltatta be a tengerit. A szentesi rendőrkapitányság rendőri büntetőbírája Krón Tibor szarvasi lakost 6 napi elzárásra átváltoztatható 60 pengő pénzbüntetésre ítélte, mivel 275 kg tengerinek kötelező beszolgáltatását nem eszközölte.

— Zártat és engedély nélkül birkát vágott le. Kiss János békésszentandrási lakos járat és engedély nélkül birkát vágott le. Ezért a szarvasi járás rendőrbírája 2 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Autókihágásért 50 pengő pénzbüntetés. Gombár Pál szarvasi lakos Horgos községben tehergépkocsit vezetett személygépkocsi vezetésére jogosító igazolvánnyal. Ezért a kiskundorozsmai járás rendőri büntetőbírája 10 napi elzárásra átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

ELADÓ:

35 hold tanyás ingatlan,
3 szobás ház gyümölcsösrel,
800 □-öl Kákán,
8 hold a tónikai legelő mellett.

Eladással megbízva:
Dr. Gerő Oszkár
ügyvéd.

Királyságon, Békési-úton
52 kishold

föld tanyával

haszonbérbe kiadó.
Bővebb felvilágosítást:
Gáboros, Kossuth L. utca 11.

Az ev. egyháztanács a negyedik lelkészi állást pályázat útján tölti be

A pályázatokat október 3-ig lehet benyújtani

Előző számainkban már részben ismertettük a szarvasi ev. egyházközségnek a negyedik lelkészi állás szervezésére vonatkozó előmunkálatait. Az egyházi törvények kötelezik az egyházközségeket, hogy lélekszámaik arányában tartanak fel lelkészi állásokat. Szarvasnak magának hat lelkészi állást kellene fenntartani. Most ezen szervezéssel kapcsolatban a negyedik állásról van szó. A lelkészválasztó szabályrendelet szerint a lelkészi állások miként való betöltése az egyháztanács hatásköre a betöltés elbírálása, illetve a meghívás útján való betöltés esetén a megerősítés a közgyűléséle tartozik. A negyedik lelkészi állásnak miként való betöltése, meghívás vagy nyilvános pályázat útján töltesse az be, a szept. 3-iki egyháztanácsi ülés lett volna hivatva dönteni. Miután azonban ez nem volt határozatképes, a f. hó 10-re újjonnan egybehívott egyháztanácsi ülés a tagok számára való tekintet nélkül határozott. Az érdeklődés nem állt arányban a szóban levő tárgy fontosságával, miután mind a két ülésen majdnem egyforma számarányban jelentek meg az egyháztanácsosok. A lelkészválasztó ülésen nagyliszteletű Kello Guszláv es-

peres elnököt. Jelen volt az egyháztanács 49 tagja. Beadott 48 szavazólap. A meghívás mellett 29, ellene 18 szavazat adatott le. Egy szavazólap érvénytelenítve lett s mivel a meghívás melletti szavazatok nem érték el a beadott szavazatok háromnegyed részét, a lelkészi állás pályázat útján lesz betöltve. Mindenesetre megfontolandó lett volna, hogy a meghívás útján való betöltéssel az egyházközségnek — az egyetemes egyházban lélekszám szerinti a harmadik helyet elfoglalónak — tekintélyéhez mérten hamarabb lett volna módja országos hírnévnek örvendő szónokot kapnia. Az egyháztanács ezen határozatából kifolyólag az egyházmegyei elnökség pályázatot október 3-ig terjedő határidővel meghirdeti. A pályázatok beérkezése után az egyházközségi képviselőtestület dönt afelel, hogy kit öhajt az egyház község meghallgatni, mint próbaszónokot. Úgy tudjuk, hogy a képviselőtestület a maga részéről hármalt fog jelölni, egyet pedig az egyházmegyei elnökség. Annak idején visszatérünk erre az ügyre, a képviselőtestület jelölését, illetve a jelöltek nevét s a próbaszónoklatok idejét is közölni fogjuk.

Időszerű gazdasági kérdések

A vetőagy elkészítése ősziék alá

„Ei mint vet, úgy arat”, mondja a közmondás. Különösen igaz ez a mi csapadékban szegény vidékünkön, hol nem számíthat arra a gazda, hogy az időjárás majd rendbehozza a száraz, hantos és üreges vetőagyat. A jó vetőagy a jó termés előfeltétele. A talaj rossz munkálása vetés előtt nagy károkat okozhat a gondatlan, vagy tudatlan gazdának. Ügyeljünk arra, hogy a vetőagy ne legyen nagyon tömődött, sem túlságosan laza, vagy hantos és üreges. Tömődött földben a mag rendszerint megkapja a csirázáshoz szükséges nedvességet de nem kap elegendő levegőt és hűvös időben melegeit, így sok mag nem kel ki. A túlságosan fellazított, vagy üreges, hantos földben hiányzik a nedvesség, ha mégis kikel a mag, mivel gyökere nem tud megkapaszkodni és nem kap elég tápanyagot, sárgulni kezd, majd elszárad.

Jó a vetőagy akkor, ha a föld morzsalékos és egy keveset tömődött, ezenkívül gyommentes, nedvességtől egyenlően áttalott, nagyobb rögöktől és üregektől mentes.

Ezt a jó vetőagyat az icedi szárazságban nagyon nehéz még megközelítőleg is elérni. Az eke után méteres hantok maradnak, melyet csak tárcsás-boronával, szeges vagy gyűrűs-hengerrel tudunk szétörni.

A vetőszántást 10–15 cm mélyen végezzük. A talajt szántás után azonnal fogasoljuk meg, nehogy még jobban kiszáradjon, ha kell hengerezünk is. Az aprómagvú herének és repcének igyekezzünk finom mag-

agyat készíteni, gabona alá nem árt ha kissé rögsz a föld. Apró magvaknál vetés előtt — hogy egyrészt ne essen túlságosan mélyre, másrészt hogy a mag eléggé tömődöttön fektüdjön a talajban, vetés előtt és után is hengerezünk.

Abban az esetben, ha a föld gyommentes, a vetőszántást tárcsázással helyettesítsük, vagy csak addig eresszük a földbe az eket, míg nagy hantot nem hoz fel jobb sekélyen megszántott, vagy csak meg-tárcsázott, de rögtelen, porhanyós földbe vetni a magot, mint mély rögsz szántásba. Száraz időjárás idején nem a szántás mélységén, hanem morzsalékoságán múlik a vetés sikere. Az ülepedit talajt kedvelő rozsnak határozottan jó, ha tiszta földön vetőszántás nélkül tárcsázás és fogasolás után vetjük. A repce és biborhere megkívánja a frissen munkált vetőagyat, ezért ezeknél lehetőleg ne hagyjuk el a vetőszántást.

Az őszi kalászosoknál, ha nem sikerül vetés előtt jó vetőagyat készíteni, a vetőgép után is hengerezünk meg, de nem simán, hanem gyűrűs hengerrel. A simára hengerezett földön a fiatal vetés sokat szenved a fagytól és hideg szelektől, azonkívül elősegíti a föld kicserepesedését és a nedvesség elpárolgását. A gyűrűs-henger nyomán keletkezett kis ormok a hőingadozást csökkentik és a szél hatását is gyengítik.

Mindezeket szem előtt tartva igyekezzünk minél jobb vetőagyat készíteni növényeinknek, hogy a jövő évi termésünk biztosítva legyen.

SZÉKELY TIBOR,
m. kir. gazdasági tanár.

— Nem küldte el fiát a levetőbe. Ivanics Károlyné szarvasi krakói cigányasszony fiát, Rácz Károlyt nem engedte el a levetőfoglalkozásra, ezért a járási rendőri büntetőbíró 4 napi elzárásra átváltoztatható 40 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Más legelőjén legeltette a tehenét. Özv. Kepenyés Mihályné szarvasi lakost a rendőrbíró 4 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert tilosban, Sztancsik György legelőjén legeltette a tehenét. Kötelezte azonkívül 1840 pengő kár megfizetésére is.

Ha azt akarja, hogy
a télen ne fázson,
Szittyá Hőpárnát
használjon.

— Engedély nélkül hizót vágott. A járási rendőrbíró Kosaras István kondorosi lakost 10 napi elzárásra átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre ítélte, mivel hizott sertést engedély nélkül vágott le.

— Nem érvényes szelvényre örölte meg a gabonát. Virág Sándor békésszentandrási malomtulajdonos még nem érvényes szelvényekre gabonát örölt. Ezért a járás rendőri büntetőbírája 5 napi elzárásra átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— A megengedett árnál drágábban adta el a birkahúst. Lázár János békésszentandrási lakost árdrágítás visszaélése miatt mondta ki bűnösnek a kir. járásbíró, mint uzsorabíró. Lázár János az általa levágott birka húsát májusban 250 júlusban 5 pengőért adta el többeknek. Ezért a bíróság 1 hónapi fogházra és 3 évi jogvesztésre, valamint 7280 P elkobzás alá eső érték megfizetésére ítélte el. Az ítélet jogerős.

FRECSKA-MOZGÓ

SZARVAS,

TELEFON: 64.

Szeptember 18., 19. és 20. án

Három napig!

CSAK EGY ÉJSZAKÁRA

(Kaffé Moszkva)

Szeptember 22., és 23. án

Két napig!

Fő a boldogság

A legmulatságosabb német vigjáték.

— A bírósági tárgyaláson megértette az ügyvédet. Janurik János szarvasi lakos földjére Szabegyinszki János jószágai átmentek. Janurik ezen feldühösödve kaszával átment Szabegyinszki tanyájára és Szabegyinszkit durva szavakkal illette és megfenyegette. A szarvasi kir. járásbírószék ezért 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. A most megtartott tárgyalás során, amikor Szabegyinszki ügyvédje dr. Keszi Ármin a vádbeszédét mondta el, Janurik János felugrott a helyéről és a következő sértő szavakkal illette őt: „Hazudik a doktor úr, ez gazemberség!” Dr. Keszi azonnal vádat emelt ellene és a bíróság rögtön le is tárgyalta az ügyet és Janurikot ezért szintén jogerősen 100 P pénzbüntetésre ítélte.

— Lisztet és tengerit adtak el feketén. Rab Rozália és Lestyan Györgyné csabacsüdi lakosok árdrágítási visszaéléssel vádoltan álltak az uzsorabírószék előtt. Rab Rozália a liszt kilójáért egy pengőt kért és fogadott el, Lestyan Györgyné pedig egy mázsa csöveslengerit 30 pengőért adott el. A bíróság 14—14 napi fogházra és 3—3 évi jogvesztésre, valamint 420, illetve 1340 P elkobzási érték megfizetésére kötelezte őket.

Szarvas község előljáróságától
20143—1944. ikt. sz.

HIRDETMEY.

Közhirre teszi a községi előljáróság, hogy az Országos M. Kir. Gabona- és Lisztikísérleti Intézet az ország búzaminőségi helyzetének megítélésére céljából az egész ország területéről búzaminőket gyűjt be és vizsgál meg. Szarvas községben a búzaminőket begyűjtésére a M. Kir. Tessedik Sámuel Középfokú Gazdasági Tanintézet vállalta. Mindazok a gazdák, akik búzájuk minőségét meg akarják állapítani, október hó 1-ig 2 kg súlyú búzamenyiséget szolgáltatassanak be a gazdasági tanintézetbe. A beszállított búzaminőket az Országos M. Kir. Gabona- és Lisztikísérleti Intézet megvizsgálja, és a beszállító gazdának ingyen megküldi a búzaminő minőségi adatait feltüntető bizonylatot. A 2 kg-nyit búzaminőt a gazda személyesen szolgáltatassa be a gazdasági tanintézetbe, mert a beszállítással egyidejűleg közölni kell a termelési adatokat is. A búzaminőket hétköznaponként 9—12 óra között lehet a gazdasági tanintézetbe beszállítani.

Szarvas, 1943. szeptember 15.

ELŐJÁRÓSÁG

Szarvas negyközség előljárósága.
19597—1943. ikt. sz.

HIRDETMEY.

A szarvasi járási főszolgabíró úr 2505—1043. sz. alatt kiadott rendelete alapján közhirre teszi az előljáróság, hogy az 1943. évi kötelező mérvizsgálat Szarvas községben 1943. évi szept. hó 29-én, szerdán délelőtt 9 órakor a méntelep udvarán lesz megtartva. Elővezetendők kivétel nélkül mind a 2 éven felüli, tehát az 1941. évben vagy előbb született méncsikók vagy méniek, valamint a folyó évre fedezetési igazolvánnyal ellátott magánméniek. A magánmentulajdonosok felhívataknak, hogy menjeik származási igazolványait szerezzék be és a vizsgálatra hozzák magukkal, továbbá a mén után származott 2—3 mén-, illetve kanca-csikót tartoznak bemutatni és ezek származását hatóságilag igazolt fedezetési jegy felmutatásával kell igazolni.

Szarvas, 1943. szeptember 15.

ELŐJÁRÓSÁG.

Magányosnak vagy házaspárnak egy szobás lakás bútorral vagy anélkül kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

MÁVAUT autóbussz-menetrend.

Érvényes 1943. május 17-től további intézkedésig.

Kunszentmárton—Szarvas.

x	d			d	x
—	6:50	8:30	17:45	i Kunszentmárton főter	é 6:40 12:58 17:37
—	6:58	8:35	17:49	i Kunszentmárton pudv.	é 6:34 12:54 17:32
4:30	7:18	8:58	18:11	i Ócsöd külső	i 6:14 12:34 17:12 19:45
4:50	7:55	9:15	18:28	i Békésszentandrás	i 5:57 12:17 16:55 19:28
5:05	7:50	9:30	18:43	é Szarvas Árpád-szálló	i 5:40 12:00 16:38 19:10
5:10	—	9:40	18:50	é Szarvas pályaudvar	i 5:30 — 16:31 19:00

Lakytelek—Kunszentmárton

6:40	15:40	i Lakytelek pályaudvar	é 5:40 14:40
6:56	15:56	i Tiszaug pöste	i 5:24 14:24
7:08	16:08	i Tiszásas alsó mh.	i 5:12 14:12
7:25	16:25	i Csépa temető	i 5:00 14:00
7:45	16:45	i Szelevény	i 4:37 13:37
8:15	17:15	é Kunszentmárton főter	i 4:05 13:05
8:33	17:20	é Kunszentmárton pályaudvar	i — 12:55

Figyelmeztetés: x csak hétköznap közlekedik
d hétköznapra eső hétfőn, szerdán és szombaton minden állomásról 15 perccel korábban indul.

Mikor és mit lehet beszállítani kenyérgabona helyett?

A kérelmeket szeptember 20-ig kell előterjeszteni

Közeljárásügyi miniszteri rendelet szerint, ha a gazdának a háztartási és vetőmagszükségletének levonása után nincs elég kenyérgabonája a beszállításra, akkor kérheti azt, hogy a kenyérgabona helyett zsirbeszállítási köteleesség teljesítésébe beszámítható terménnyel vagy termékkel (II. csoport) teljesítse köteleességét. Aki kenyérgabona helyett a II. csoportba tartozó terményeket vagy termékeket sem tud beszállítani, az kérheti, hogy szabadválasztású terménnyel (III. csoport) teljesítse beszállítási köteleességét. Vetőmagszükségletként búzából 120 kg-ot, rozsából és kétszeresből 110 kg-ot, lehet kataszteri holdenként számításba venni. Háztartási szükségletként pedig a háztartáshoz tartozó minden személy után 240 kilogrammot. A kérelmeket amelyekben a gazda más termény beszállítását kéri, mint amit kelene, legkésőbb ez évi szeptember hó 30-ig kell előter-

jeszteni. Ha valakinek árpát, vagy kukoricát kell beszállítani, de azt nem tudja megtenni, akkor helyette kenyérgabonát adhat be. Ha kenyérgabonát sem tud beszállítani, akkor kérheti hogy szabadválasztású terményt ahasson be. Ezekből annyit kell beszállítani, hogy azoknak buzaegységyszáma egyenlő legyen az árpa vagy a kukorica buzaegységyszámával. A kérelmet legkésőbb szeptember 30-ig kell előterjeszteni. A fentebb felsorolt esetekben a kérelmet mindig a községi előljáróságnak kell beadni. A előljáróság az ügyet a helyi közellátási bizottság elé terjeszti, annak a véleményével azután az előljáróság az ügyet a közellátási kormánybiztoshoz terjeszti fel, aki aztán határoz abban a kérdésben, hogy lehet-e a gazdának más beszállítani mint neki a rendeletek szerint kötelesege.

Eladó földek:

7 hold szántó kövesút mellett, a városhoz közel;
18 hold hereföldnek alkalmas szántó Décsen,
22 hold szántó Décsen;
30 hold I. oszt. szántó Csabacsüdön;
32 hold Csabacsüdön tanyával,
34 1/2 hold szántó és 17 hold kaszáló Külső-Ecseren;
43 hold Kiskirályságon tanyával,
43 és fél hold külső Ecseren tanyával;
50 hold jóminőségű szántó Kiskirályságon.
3 és fél járás közlegető Tóniszálláson.

Eladó házak:

I. ker., 71. sz. Sonkoly-féle tiszta köépítményű sarokház,
I. ker., 105. sz. cseréppel fedett beltelkes lakóház;
II. ker., 25. sz. piactér közelében lévő ház nagy telekkel,
III. ker., 349. sz. beltelkes lakóház,
IV. kerületben jóhelyen lévő saroktelek,
Körörsparti nyaraló erős köépülettel;

Vétel megbízatásunk van

szántóföldekre a határ különböző részein 8.000 P-től 65.000 pengőig, továbbá dinnyeföld és beltelkes lakóházakra.
Keresünk tanyás ingatlant 150.000 P-ig.

Ingatlanok adásvételének ügyével forduljon bizalommal a **Szarvasi Hitelszövetkezet**-hez, hol a megbízást eredményesen közvetítik.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetéseket felvesz a kiadóhivatal, Nagy Sándor könyv- és papírkereskedése Szarvas, I. Horthy Miklós út 9. szám.

. Keresek egy vagy két nagyon elegáns bútorozott szobát külön bejárattal a gimnázium közelében, Cím a kiadóban.

. VI. kerület, 619. sz. ház eladó.

. Eladó egy háromlángos rádió. Érdeklődni lehet I. ker., 661. szám alatt.

. Eladó IV. belker., 57. számú ház kamrákkal, istállóval, pincével. — Eladó jó állapotban lévő aratógép. Érdeklődni lehet dr. Gémes Szilárd szarvasi ügyvédnél.

. Négy középiskolát végzett fiút vagy leányt tanulóknak felvesz dr. Koltai fogtechnikai laboratórium. Esetleg igen jó képességgel, fiatal leányt vagy fiút mesterségben kiképez középiskolai végzettség nélkül is.

. Fűkaszázó és kéveköltő aratógépet 6 lábastól 8 lábásig veszek. Hajdú György, II. ker., 86.

. Azonnali beköltözésre házmesteri házaspárt keresek (lehetőleg gyermektelen) III. ker., 178.

. Lekvárnakvaló beszterczei szilva előjegyezhető dr. Simon Béla orvosnál. II. ker., 132. sz. Ugyanott téli alma megrendelhető.

. Megfelelő garanciával bármilyen állást vállalom (raktárak, biztosítási ügy. stb.). Pálinkás József, I. ker. 471.

. Magyar perzsa, kelim s egyéb szőnyeg eladó III. ker., 111. sz.

. Eladó a csabacsüdi határban az orosházi kövesút mellett 30 hold tanyánélküli szántó. Bővebb felvilágosítást ad dr. Dávid László ügyvéd.

. Nadas-dűlőben, az Ugarokon 3 kishold szántóföld sürgősen eladó. Az eladással dr. Faragó Jenő ügyvéd van megbízva.

. Tóth János és testvéreinek 3 hold földjük a Török-soron eladó. Érdeklődni lehet I. ker., 350. sz.

. Különbejártú bútorozatlan udvari szoba I. ker., 44. sz. alatt azonnal kiadó. Ugyanott háromnegyedes gordonka és egy régi ebédőberendezés eladó.

. Bádógos és szerelő tanuló fizetéssel felvesz Hankisz bádógos, piactér.

. 50 kötetes Jókai-sorozat alkalmi áron olcsón eladó. Ugyanott egy 10 kötetes Tolnay Világtörténelem is eladó. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

. Jobb szoba-konyha, esetleg kétszobás lakást keresek azonnalra. Cím a kiadóba kérek

Feladás kiadó NAGY SÁNDOR
Nyomatott a Szarvasi Közlöny Nyomda- és Laphiadvállalat nyomdájában
I. ker., Horthy Miklós út 9. szám.